

[Domovská Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Základné Práva](#) > Portugal

Vnútroštátne súdy a iné mimosúdne orgány

Autor obsahu
Portugalsko

Portugalsko

Vnútroštátne súdy

V prípade porušenia svojich základných práv sa občania môžu obrátiť na súdy. Portugalské súdy (občianske a správne súdy) sú zodpovedné za výkon spravodlivosti, ochranu zákonom chránených práv a záujmov občanov, potlačanie porušovania demokratického právneho poriadku a za riešenie verejných a súkromných sporov (článok 202 ústavy Portugalskej republiky).

Ústavný súd má osobitnú zodpovednosť za výkon spravodlivosti vo veciach právnej a ústavnej povahy. Ak sa riadne opravné prostriedky vyčerpali (článok 70 ods. 2 a článok 72 organického zákona o ústavnom súde), strana, ktorá počas konania namietala protiústavnosť uplatneného zákona, je oprávnená podať opravný prostriedok na ústavný súd.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na stránke [Súdne systémy v členských štátoch - Portugalsko](#).

Národné inštitúcie pre ľudské práva

Ombudsman (*O Provedor de Justiça*)

Portugalský ombudsman vykonáva od roku 1999 okrem funkcií opísaných v nasledujúcom texte aj funkciu národnej inštitúcie pre ľudské práva, ktorú Organizácia Spojených národov akreditovala „štátutom A“ za úplný súlad s parížskymi zásadami.

Práca ombudsmana preto zahŕňa podporu a ochranu základných ľudských práv s osobitným dôrazom na práva tých, ktorí sú najzraniteľnejší na základe veku alebo psychomotorickej poruchy: deti, starší ľudia a ľudia so zdravotným postihnutím.

Podávanie sťažností a ich spracovanie sa riadi postupom uvedeným v časti o ombudsmanovi.

Ombudsman

Ombudsman je štatutárnym orgánom, ktorého úlohou je „obhajovať a presadzovať práva, slobody, záruky a oprávnené záujmy občanov“ (čl. 1 ods. 1 zákona č. 9/91 z 9. apríla 1991 v jeho súčasnej verzii), ktoré môžu byť neoprávnené porušené pri styku občanov s orgánmi verejnej moci. Ak občania nemajú inú možnosť, či už preto, že vyčerpali všetky opravné prostriedky (správne a/alebo súdne), alebo pretože uplynula lehota na podanie opravného prostriedku, môžu sa obrátiť na ombudsmana a bezplatne podať svoju sťažnosť s uvedením jej dôvodov.

Ako bolo uvedené, v Portugalsku je ombudsman aj národnou inštitúciou pre ľudské práva s úlohou národného preventívneho mechanizmu.

V máji 2013 sa Rada ministrov rozhodla prideliť ombudsmanovi úlohu národného preventívneho mechanizmu v

súlade s Opčným protokolom k Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. Na základe toho je ombudsman zodpovedný za vykonávanie inšpekčných návštev na miestach s obmedzenou slobodou pohybu, ako sú väznice, kliniky, psychiatrické nemocnice, výchovné zariadenia pre mladistvých atď., a za monitorovanie kvality ubytovania a stravovania osôb zbavených slobody, za kontrolu dodržiavania základných práv väzňov (pokiaľ to je možné vrátane práva na súkromie a legítimny kontakt s príbuznými a so zákonnými zástupcami) a za overenie existencie/neexistencie jednotlivých terapeutických programov.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti sa môžu ombudsmanovi podávať poštou, faxom alebo e-mailom, telefonicky, osobne na úrade ombudsmana ([pre adresy kliknite sem](#)) prostredníctvom [elektronického formulára sťažnosti](#) a na akejkoľvek prokuratúre.

Nie všetky oznámenia, ktoré ombudsman dostáva, sú skutočné sťažnosti – často sú to anonymné vysvetlenia, jednoduché žiadosti o informácie a právne poradenstvo alebo všeobecné vyhlásenia o osobitných otázkach. Pri takýchto podaniach nie je možné vykonať žiadne nadväzujúce kroky.

Sťažnosti vedú k začatiu konania (nie nevyhnutne nového, pretože sťažnosti týkajúce sa podobných záležitostí sa môžu riešiť v rámci jedného konania z dôvodu rýchlosti a hospodárnosti konania), v rámci ktorého sa vec riadne prešetří. Inými slovami, vykonávajú sa potrebné šetrenia na zistenie skutočností, napr. vypočuje sa subjekt, proti ktorému bola podaná sťažnosť a dokonca aj samotní sťažovatelia, ktorí takisto môžu požiadať ombudsmana o vypočutie.

Na konci tohto konania môžu sťažnosti viesť k odporúčaniam, návrhom, poznámkam a ďalším alternatívnym spôsobom urovnania konfliktných záujmov a takisto môžu viesť k žiadostiam o preskúmanie ústavnosti alebo zákonnosti.

Okrem vybavovania sťažností od občanov môže ombudsman začať konanie z vlastného podnetu s cieľom prešetriť situácie, o ktorých sa dozvedel akýmkoľvek spôsobom a ktoré spadajú do jeho pôsobnosti.

Špecializované orgány pre ľudské práva

Organizácia na ochranu práv detí

Národná komisia na podporu práv a ochranu detí a mladých ľudí (*Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Proteção das Crianças e Jovens* - CNPDPCJ)

Úlohou komisie je pomôcť plánovať zásah zo strany štátu a koordinovať, monitorovať a posudzovať opatrenia prijaté verejnými subjektmi a komunitou a zamerané na ochranu a presadzovanie práv detí a mladých ľudí. Jedna z jej najdôležitejších úloh je vyzývať k podpísaniu protokolov o koordinácii a spolupráci, popri iných orgánoch aj medzi výbormi na ochranu detí a mládeže (*Comissões de Proteção de Crianças e Jovens* - CPCJ) rozšírenými v celej krajine.

CPCJ sú oficiálne mimosúdne inštitúcie s funkčnou nezávislosťou, ktorých cieľom je presadzovať práva detí a mladých ľudí a zabrániť alebo ukončiť situácie, ktoré môžu ovplyvniť ich bezpečnosť, zdravie, odbornú prípravu, vzdelávanie alebo celkový rozvoj. Prokuratúra (*Ministério Público*) monitoruje činnosť CPCJ, posudzuje zákonnosť a opodstatnenosť ich rozhodnutí a v prípade potreby uplatní súdne preskúmanie.

Výbory pracujú ako plenárne výbory alebo ako užšie výbory. Plenárny výbor je zodpovedný za realizáciu opatrení na presadzovanie práv detí a mladých ľudí a predchádzanie pre nich nebezpečným situáciám.

Užší výbor zasahuje v situáciách, v ktorých je ohrozené dieťa alebo mladá osoba, najmä tým, že: navštevuje a informuje ľudí, ktorí sa obrátia na výbor na ochranu; rozhoduje o tom, či sa má začať a viesť konanie týkajúce sa presadzovania a ochrany práv; vykonáva predbežné posúdenia situácií, o ktorých má výbor pre ochranu vedomosť, vyšetruje prípady a ak je to potrebné, vyžaduje účasť členov plenárneho výboru na vyšetrovaní prípadov; rozhoduje o uplatnení opatrení na presadzovanie a ochranu práv a o ich monitorovaní a preskúmaní (s výnimkou opatrenia obsahujúceho schválenie vybranej osoby na osvojenie alebo osvojiteľskej inštitúcie); vyšetruje a monitoruje opatrenia na presadzovanie a ochranu práv, ktoré vyžaduje v rámci spolupráce s

ostatnými výbormi na ochranu; každých 6 mesiacov podáva plenárnemu výboru správy o začatých konaniach a o aktuálnom stave prebiehajúcich konaní bez uvedenia totožnosti zúčastnených osôb.

Spracovanie sťažnosti:

Ktokoľvek môže oznámiť priamo CPCJ informácie týkajúce sa nebezpečných situácií listom, telefonicky, faxom, e-mailom alebo osobne v kancelárii výborov. Výbory sú zodpovedné za mestskú časť, v ktorej sa nachádzajú. Kliknite [sem](#), ak chcete zobraziť zoznam kontaktov CPCJ podľa oblasti, v ktorej dieťa žije.

Zásah CPCJ vyžaduje súhlas a dohodu rodičov a môže viesť k realizácii týchto opatrení:

- spoločná podpora rodičov,
- spoločná podpora iného rodinného príslušníka,
- zverenie maloletej osoby osobe s dobrou povestou,
- podpora nezávislého spôsobu života,
- pestúnska starostlivosť,
- umiestnenie v inštitúcii.

Podporné a ochranné opatrenia sa vykonávajú v prirodzenom životnom prostredí alebo na základe umiestnenia, v závislosti od ich povahy.

Orgány pre rovnosť

Komisia pre štátne občianstvo a rodovú rovnosť (*Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género* – CIG)

Komisia pre štátne občianstvo a rodovú rovnosť je vnútroštátny orgán zodpovedný za podporu a dodržiavanie zásady rovnosti medzi mužmi a ženami. Pôsobí v nasledujúcich oblastiach: vzdelávanie o občianstve; rovnosť medzi mužmi a ženami; ochrana materstva a otcovstva; podpora prostriedkov na uľahčenie rovnakej účasti žien a mužov v rôznych oblastiach života; zosúladenie pracovného, súkromného a rodinného života žien a mužov; boj proti domácej násilii a násilii založenému na rodovej príslušnosti a obchodovaniu s ľuďmi a podpora obetí.

CIG je ústredná služba pod priamou správou štátu a má administratívnu autonómiu. Je súčasťou predsedníctva Rady ministrov a spadá pod vedenie štátneho tajomníka pre občianstvo a rovnosť.

V prvom rade je zodpovedná za prijímanie a predkladanie sťažností týkajúcich sa prípadov diskriminácie a násilia založeného na rodovej príslušnosti a ak je to vhodné, vydávanie stanovísk a odporúčaní pre príslušné orgány alebo dotknuté subjekty.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti týkajúce sa prípadov diskriminácie a násilia založených na rodovej príslušnosti prijíma CIG e-mailom, prostredníctvom facebookovej stránky Komisie a v papierovej forme.

Prijaté sťažnosti analyzujú a klasifikujú interné služby, ktoré priamo reagujú na sťažnosť prostredníctvom rovnakých kanálov. Stanoviská a/alebo odporúčania môžu byť zaslané dotknutým subjektom a/alebo prípady môžu byť postúpené príslušným orgánom [napr. prokuratúre, ASAE (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica* – Úradu pre bezpečnosť potravín a hospodárstvo), ERC (*Entidade Reguladora para a Comunicação Social* – Regulačnému úradu pre médiá)] spolu s kópiou zainteresovaným subjektom.

Úrad vysokého komisára pre migráciu (*Alto Comissariado para as Migrações* – ACM)

[Komisia pre rovnosť a boj proti rasovej diskriminácii (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial* – CICDR)]

Úrad vysokého komisára pre migráciu (ACM) je verejná inštitúcia, ktorej úlohou je vymedzovať, vykonávať a hodnotiť odvetvové a medziodvetvové verejné politiky v oblasti migrácie, ktoré sú dôležité pre prilákanie migrantov vo vnútroštátnom a v medzinárodnom kontexte a v kontexte portugalsky hovoriacich krajín, s cieľom integrovať prisťahovalcov a etnické skupiny, najmä rómske komunity, a riadiť a podporovať rozmanitosť kultúr,

etnických skupín a náboženstiev. Jednou z jeho najdôležitejších úloh je boj proti všetkým formám diskriminácie na základe farby pleti, štátnej príslušnosti, etnického pôvodu alebo náboženského vyznania bez ohľadu na formu takejto diskriminácie, a to prostredníctvom opatrení, kampaní alebo podujatí zameraných na zvyšovanie verejného povedomia, ako aj riešením priestupkov stanovených zákonom.

Pod záštitou ACM je zriadená Komisia pre rovnosť a boj proti rasovej diskriminácii (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial* - CICDR). Cieľom tejto komisie je predchádzať rasovej diskriminácii, zakazovať ju a trestať konania akejkoľvek osoby, ktoré porušujú základné práva alebo bránia uplatneniu hospodárskych, sociálnych alebo kultúrnych práv z dôvodu príslušnosti k určitej rase, etnickému pôvodu, farbe pleti, štátnej príslušnosti, rodu alebo regiónu pôvodu alebo takéto uplatnenie práv obmedzujú, a to za podmienok a v rozsahu vymedzenom v zákone č. 93/2017 z 26. augusta 2017 stanovujúcom právny rámec na predchádzanie diskriminácii, jej zakazovanie a boj proti nej. Zákon č. 93/2017 zakazuje akúkoľvek ním vymedzenú formu diskriminácie vrátane niektorých praktík založených na rase, etnickom pôvode, farbe pleti, štátnej príslušnosti, rode alebo regiónu pôvodu.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti je možné podávať ACM alebo priamo CICDR listom, faxom, e-mailom alebo telefonicky. [Elektronický formulár sťažnosti](#) je k dispozícii aj na webovom sídle CICDR.

Akt diskriminácie zo strany jednotlivca predstavuje priestupok, ktorý sa trestá pokutou v rozmedzí od jedno- do dvojnásobku hodnoty indexu sociálnej podpory. Akt diskriminácie zo strany verejnej alebo súkromnej právnickej osoby predstavuje priestupok, ktorý sa trestá pokutou v rozmedzí od štvor- do dvadsaťnásobku hodnoty indexu sociálnej podpory.

V prípade jednotlivcov, ako aj súkromných a verejných právnických osôb nie je uložením pokút dotknutá žiadna prípadná občianskoprávna zodpovednosť ani platnosť inej pokuty týkajúcej sa rovnakej veci.

Komisia vedie evidenciu s podrobnými údajmi o jednotlivcoch a právnických osobách, ktorým boli uložené pokuty a dodatočné sankcie. Súdy a Úrad pre pracovné podmienky musia poselať komisii všetky rozhodnutia potvrdzujúce diskriminačné praktiky. Ak uplynul termín na súdne napadnutie a o žiadne súdne napadnutie nebolo požiadané alebo ak sa rozhodnutie komisie stalo prekážkou rozhodnutej veci, výňatky tohto rozhodnutia sa zverejnia na webovom sídle ACM na obdobie piatich rokov. Takéto výňatky obsahujú najmenej identifikáciu právnickej osoby uznanej za vinnú, informácie o type a povahe aktu diskriminácie a uložené pokuty a dodatočné sankcie.

Orgán na ochranu údajov

Portugalský úrad pre ochranu údajov (*Comissão Nacional de Proteção de Dados* - CNPD)

CNPD je nezávislý správny orgán pod vedením Národného zhromaždenia. Jeho úlohou je monitorovanie a dohľad nad spracovaním osobných údajov v plnom súlade s ľudskými právami, slobodami a zárukami zakotvenými v ústave a právnych predpisoch. Komisia je vnútroštátny orgán na monitorovanie osobných údajov. CNPD spolupracuje s dozornými orgánmi na ochranu údajov iných štátov pri ochrane a presadzovaní práv ľudí žijúcich v zahraničí.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti a žiadosti jednotlivcov týkajúce sa porušenia ochrany osobných údajov by mali byť písomne oznámené CNPD. Sťažnosti sa môžu predkladať aj elektronicky prostredníctvom [formulára](#) na webovom sídle CNPD. Musí sa uviesť meno, adresa a podpis predkladateľov sťažností.

Po zaregistrovaní sa sťažnosť prešetruje a predloží sa na predbežné posúdenie členovi CNPD. Ak vznesená otázka nespadá do pôsobnosti CNPD alebo nie je možné vydať rozhodnutie vzhľadom na povahu vyhlásenia jednotlivca, môže byť posúdená alebo riadne postúpená členom, ktorému bola pridelená.

CNPD prijíma rozhodnutia väčšinou hlasov, sú záväzné a je možné proti ním podať sťažnosť a odvolanie.

Iné špecializované orgány

Národný inštitút pre rehabilitáciu, IP (*Instituto Nacional para a Reabilitação, IP – INR, I.P.*)

Národný inštitút pre rehabilitáciu je integrovaná verejná inštitúcia v súčasnosti pod vedením ministerstva práce, solidarity a sociálneho zabezpečenia, s administratívnou autonómiou a so svojím vlastným majetkom. Inštitút sa snaží zabezpečiť rovnaké príležitosti, bojovať proti diskriminácii a posilniť postavenie ľudí so zdravotným postihnutím podporou ich základných práv.

INR môže prijímať sťažnosti týkajúce sa diskriminácie na základe zdravotného postihnutia uvedenej v zákone č. 46/2006 z 28. augusta 2006, ktorý zakazuje a trestá diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a predchádzajúcej existencie závažného zdravotného rizika. Za diskrimináciu sa považuje akékoľvek konanie, ktoré porušuje základné právo alebo odopiera alebo obmedzuje uplatnenie akýchkoľvek práv akoukoľvek osobou na základe akéhokoľvek zdravotného postihnutia.

Spracovanie sťažnosti:

Úplný opis situácie považovanej za diskrimináciu by sa mal zaslať inštitútu, aby mohol začať prejednávať sťažnosť. Formulár sťažnosti je k dispozícii na webovom sídle – <https://www.inr.pt/formulario-de-queixa> a môže sa odoslať e-mailom na adresu inr@inr.mtsss.pt.

Sťažnosť musí obsahovať totožnosť sťažovateľa (celé meno, identifikačné číslo alebo číslo občianskeho preukazu, daňové číslo, úplnú adresu, telefónne číslo alebo iné kontaktné údaje) a jasný opis všetkých skutočností. V sťažnosti musia byť uvedení svedkovia, ich mená, adresy a kontaktné údaje a pokiaľ je to možné, musia byť podložené dôkazmi alebo dokumentmi, ktoré svedčia o existencii diskriminačného konania.

Po podaní sťažnosti sa prípad zašle príslušnému správneému orgánu (generálnym inšpektorátom, regulačným orgánom alebo iným príslušným subjektom) s inšpekčnými a/alebo so sankčnými právomocami v štádiu vyšetrovania, počas ktorého sa zhromažďujú dôkazy a po ktorom sa prípad uzavrie alebo sa uloží pokuta (spolu s akýmikoľvek dodatočnými sankciami). Kópia rozhodnutia sa zašle do národného inštitútu pre rehabilitáciu.

Spáchanie diskriminačného konania podlieha zaplateniu pokuty, ktorá môže byť v rozsahu od 5 do 30-násobku hodnoty minimálnej garantovanej mesačnej mzdy v závislosti od toho, či sa porušenia dopustili fyzické alebo právnické osoby.

V závislosti od závažnosti konania a miery zavinenia páchatel'a, môžu byť uložené dodatočné sankcie, ako napríklad zaistenie vecí, zákaz vykonávania povolania alebo činnosti, odmietnutie práva na dotácie alebo dávky poskytované orgánmi verejnej moci, zatvorenie prevádzok a zverejnenie odsúdenia.

Komisia pre rovnosť príležitostí na pracovisku a v zamestnaní (*Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego – CITE*)

CITE je trojstranný a rovnostranný kolektívny orgán s administratívnou autonómiou a právnou subjektivitou. Presadzuje rovnosť a nediskrimináciu medzi mužmi a ženami na pracovisku, v zamestnaní a v oblasti odborného vzdelávania a spolupracuje pri uplatňovaní právnych predpisov a záväzkov vyplývajúcich z dohôd v tejto oblasti, ako aj povinnosti, ktoré sa týkajú ochrany rodičovstva a zosúladenia pracovného života s rodinným a súkromným životom v súkromnom sektore, vo verejnom sektore a družstevnom sektore.

Medzi jeho hlavné úlohy patrí posudzovanie jemu podaných sťažností alebo situácií, o ktorých má vedomosť a ktoré poukazujú na porušovanie právnych predpisov o rovnosti a nediskriminácii medzi ženami a mužmi na pracovisku, v zamestnaní a v oblasti odborného vzdelávania. Zabezpečuje aj ochranu rodičovstva a zosúladenie pracovného života s rodinným a súkromným životom a poskytuje informácie a právnu pomoc v tejto súvislosti.

Spracovanie sťažnosti:

Každý má právo podať sťažnosť na inzerciu pracovných miest a iné metódy nábora zamestnancov, ktoré nezaručujú právo na rovnosť medzi mužmi a ženami v prístupe k zamestnaniu.

Každý pracovník môže podať sťažnosť v prípade diskriminácie medzi mužmi a ženami v prístupe k zamestnaniu,

práci a v oblasti odborného vzdelávania.

Sťažnosti sa môžu podávať listom, faxom alebo e-mailom. Môžu sa podávať aj telefonicky na bezplatné telefónne číslo 800 204 684 alebo v priestoroch CITE po predchádzajúcom dohodnutí stretnutia – tel. 21 780 37 09.

CITE musí predložiť stanoviská, ktoré potvrdzujú alebo poukazujú na existenciu pracovných postupov, ktoré sú diskriminačné na základe pohlavia, útvaru zodpovednému za inšpekciu práce (Úrad pre pracovné podmienky), ktorý môže začať priestupkové konanie, ako sa uvádza ďalej.

Úrad pre pracovné podmienky (*Autoridade para as Condições do Trabalho* – ACT)

Úrad pre pracovné podmienky je štátna služba, ktorej cieľom je presadzovať zlepšenie pracovných podmienok na portugalskej pevnine prostredníctvom monitorovania dodržiavania pracovných predpisov v rámci súkromných pracovných vzťahov a podporovať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci vo všetkých súkromných sektoroch.

Takisto monitoruje dodržiavanie právnych predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo všetkých odvetviach a v útvaroch a orgánoch ústrednej štátnej správy (priamej, nepriamej a miestnej), vrátane verejných inštitúcií a postupov pri poskytovaní personalizovaných služieb alebo verejných prostriedkov.

Sťažnosti sa môžu podávať v súvislosti s nedostatkami v zariadeniach alebo nedodržiavaním ustanovení, ktoré spadajú do právomoci ACT, vrátane: podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; pracovných zmlúv na dobu určitú; nerovnosti a diskriminácie na pracovisku; vysielania pracovníkov; doby trvania a organizácie pracovného času; kolektívneho zastupovania zamestnancov; nedeklarovanej alebo nepravidelnej práce; dočasnej práce; práce prisťahovalcov.

Spracovanie sťažnosti:

Každý pracovník, zástupca zamestnanca alebo iná zainteresovaná strana môžu podať sťažnosť vyplnením [elektronického formulára](#), ktorý je k dispozícii na webovom sídle ACT.

Ak pri výkone svojich povinností inšpektor práce osobne a priamo (aj po udalosti) zistí alebo preukáže akékoľvek porušenie pravidiel, ktoré je sankcionované pokutou, vypracuje oficiálnu správu. V prípade porušenia, ktoré sa osobne nepreukázali, inšpektor práce vypracuje hlásenie o incidente na základe dostupných dôkazov a menuje aspoň dvoch svedkov incidentu.

Po vypracovaní správy sa obvinenému oznámi 15-dňová lehota na dobrovoľné zaplatenie pokuty a podanie písomnej odpovede spolu s akoukoľvek sprievodnou dokumentáciou a zoznamom svedkov alebo sa môže osobne dostaviť na vypočutie.

Lehota na ukončenie vyšetrovania je 60 dní a môže byť predĺžená o rovnaké obdobie v riadne odôvodnených prípadoch.

Veľmi závažné priestupky alebo opakované závažné priestupky spáchané úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti sa môžu zverejniť ako forma dodatočnej sankcie. V prípade opakovania uvedených priestupkov môžu byť uložené ďalšie dodatočné sankcie, napr. dočasný zákaz vykonávania činnosti, odobratie práva zúčastniť sa na aukciách alebo verejných obstarávaníach alebo zverejnenie trestu berúc do úvahy nepriaznivé účinky na zamestnanca alebo odobratie ekonomických výhod zo strany zamestnávateľa.

Ak trestný čin spočíva v opomenutí povinnosti, zaplatenie pokuty nezabavuje páchatel'a splnenia povinnosti, ak to je ešte stále možné. Ak trestný čin vyplýva z nezaplatenia súm, ACT môže okrem pokuty rozhodnúť, že sumy dlhované pracovníkom musia byť vyplatené v lehote na zaplatenie pokuty.

Portugalská environmentálna agentúra (*Agência Portuguesa do Ambiente* – APA)

Úlohou portugalskej environmentálnej agentúry je navrhovať, vyvíjať a monitorovať integrované a participačné riadenie ochrany životného prostredia a politik trvalo udržateľného rozvoja, v koordinácii s inými sektorovými politikami a v spolupráci s verejnými a súkromnými subjektmi, ktoré sa usilujú o ten istý účel. Usiluje sa o vysokú úroveň ochrany a zlepšovania životného prostredia a o poskytovanie vysoko kvalitných služieb pre občanov. APA je tiež vnútroštátny orgán zodpovedný za realizáciu systému zodpovednosti voči životnému prostrediu.

Poškodenie životného prostredia zahŕňa: i) škody spôsobené na chránených druhoch a prirodzených biotopoch; ii), na vodách; iii) na pôde.

Pripomienky týkajúce sa škody alebo bezprostrednej hrozby vzniku škody na životnom prostredí sa môžu predkladať agentúre aj s požiadavkou, aby podnikla určité kroky. Osoba, ktorá predkladá pripomienku by mala predložiť aj akékoľvek relevantné informácie alebo podnety, ktoré má k dispozícii.

Spracovanie sťažnosti:

Akákoľvek osoba/zainteresovaná strana môže poslať žiadosť poštou alebo e-mailom. [Elektronický kontaktný formulár](#) je k dispozícii aj na webovom sídle agentúry.

Príslušný orgán preskúma žiadosť o konanie a informuje zainteresované strany, či je žiadosť prijatá alebo zamietnutá. Ak príslušný orgán potvrdí existenciu škody na životnom prostredí a vyhovie žiadosti žiadateľa, upovedomí prevádzkovateľa o žiadosti o konanie, aby rozhodol o opatreniach, ktoré sa majú prijať.

Generálny inšpektorát poľnohospodárstva, mora, životného prostredia a územného plánovania (*Inspeção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território - IGAMAOT*)

IGAMAOT je ústredná služba pod priamou štátnou správou a je zodpovedná za kontrolu, audit a dozor týkajúci sa útvarov a orgánov v rámci oblasti činnosti IGAMAOT, pokiaľ ide o správu, riadenie a poslanie. V oblasti regulácie potravín a potravinovej bezpečnosti monitoruje podporu zo štátnych a európskych fondov. V oblasti životného prostredia, územného plánovania a ochrany prírody zabezpečuje priebežné monitorovanie a posudzovanie zákonnosti.

Jeho činnosť sa týka verejného sektora a súkromných prevádzkovateľov, ako aj jednotlivých občanov v záležitostiach týkajúcich sa environmentálnej legislatívy, územného plánovania alebo ochrany prírody a príjemcov vnútroštátnej alebo európskej podpory v oblastiach poľnohospodárstva a rybolovu.

IGAMAOT prijíma sťažnosti týkajúce sa činností, ktoré spadajú do jeho pôsobnosti. Zasahuje v záležitostiach s najväčším potenciálnym rizikom, v spolupráci s inými príslušnými orgánmi v závislosti od nahlásenej situácie.

Spracovanie sťažnosti:

IGAMAOT má na svojom webovom sídle e-desk, prostredníctvom ktorého je možné podať sťažnosť vyplnením [elektronického formulára](#) s podrobným opisom zaznamenatej situácie spolu s menom sťažovateľa a jeho kontaktnými údajmi. Sťažovateľ môže požiadať, aby tieto údaje zostali utajené, zaškrtnutím príslušného políčka vo formulári.

Sťažnosti, vyhlásenia, správy o incidentoch a ďalšie požiadavky predložené IGAMAOT, ktoré obsahujú materiály preskúmateľné v rámci inšpekcie, budú viesť k začatiu osobitného správneho konania vykonaného v súlade so správnym poriadkom.

Anonymné žiadosti sa neposudzujú, okrem dostatočne opodstatnených alebo zdokumentovaných prípadov.

Počas správneho konania IGAMAOT stanoví lehotu na odpovede na jeho žiadosti o informácie alebo na zaslanie informácií príslušnými orgánmi.

V rámci vyšetrovania sa ešte stále môžu podniknúť kroky so zainteresovanými subjektmi s cieľom zhromaždiť informácie a dôkazy, ktoré umožnia posúdiť, či sa má vykonať inšpekcia.

Po prešetrení prípadu a bez toho, aby sa to dotklo povinnosti oznámiť trestnú činnosť, vypracuje sa odôvodnený návrh na predloženie generálnemu inšpektorovi, ktorý môže rozhodnúť o ukončení prípadu, jeho monitorovaní, prijatí mimoriadnych opatrení alebo o postúpení prípadu členovi vlády zodpovednému za IGAMAOT, ktorý rozhodne o tom, ako by sa mal prípad riešiť.

Generálny inšpektorát spravodlivosti (*Inspeção-Geral dos Serviços de Justiça - IGSJ*)

IGSJ je ústrednou službou priamej štátnej správy s administratívnou autonómiou, ktorej úlohou je vykonávať

audit, kontrolu a dozor nad všetkými subjektmi, útvarmi a orgánmi v pôsobnosti rezortu ministerstva spravodlivosti alebo podliehajúcimi jeho dohľadu alebo regulácii vrátane väzenských služieb, s cieľom nápravy nezákonností alebo nezrovnalostí a optimalizácie fungovania služieb.

Sťažnosti sa môžu podávať v súvislosti s konaniami alebo opomenutiami, ktoré sa považujú za nezákonné, najmä prieťahy v poskytovaní verejných služieb; nekvalitné služby; nevhodné správanie zamestnancov alebo zástupcov; zlé podmienky v priestoroch a vo všeobecnosti akákoľvek nezrovnalosť alebo nedostatok vo fungovaní služieb.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti je možné podať bez akýchkoľvek osobitných formalít jedným z nasledujúcich spôsobov: osobne, štandardnou poštou alebo telefonicky, faxom alebo e-mailom. [Formulár sťažnosti](#) na tento účel je k dispozícii na webovom sídle IGSJ.

Sťažnosti, správy o incidentoch a vyhlásenia podané IGSJ obdrží inšpektor, ktorý je určený na tento účel.

Podaným sťažnostiam sa vždy prideli číslo prípadu. Sťažovateľovi sa oznámi číslo prípadu, ktoré musí použiť pri akejkoľvek kontakte s IGSJ. Ak je to vhodné, môže sa sťažnosť spojiť s prebiehajúcou alebo očakávanou kontrolou alebo auditom.

Sťažovatelia môžu od IGSJ požadovať informácie o stave svojho prípadu akýmikoľvek prostriedkami s uvedením čísla prípadu. Ak bola sťažnosť podaná prostredníctvom webového sídla IGSJ, vybavovanie sťažnosti je možné sledovať použitím prístupového hesla, ktoré bolo vytvorené na základe elektronického podania.

Anonymné sťažnosti sa budú analyzovať iba vtedy, ak sa vyhlásenia v nich považuje za zrozumiteľné a podrobné. Sťažovateľovi nebudú poskytnuté žiadne informácie o výsledku akýchkoľvek vykonaných prešetrovaní, ani nebude mať prístup k informáciám o stave príslušného prípadu prostredníctvom webového sídla IGSJ, pretože prístup k týmto informáciám závisí od registrácie užívateľa.

Generálny inšpektorát vnútorných záležitostí (*Inspeção-Geral da Administração Interna* – IGAI)

IGAI je nezávislá služba pre vonkajšiu kontrolu činnosti polície. Spadá do pôsobnosti ministerstva vnútra (*Ministério da Administração Interna* – MAI) a do jej pôsobnosti patria všetky bezpečnostné služby a sily [GNR (*Guarda Nacional Republicana* – Národná republikánska garda), PSP (*Polícia de Segurança Pública* – Polícia verejnej bezpečnosti) a SEF (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras* – Cudzinecká a hraničná služba)], ktoré závisia od tohto ministerstva. Vykonáva audity na vysokej úrovni, kontrolu a dozor nad týmito orgánmi a chráni práva občanov s osobitným dôrazom na ochranu ľudských práv a udržiavanie verejného poriadku.

Každá osoba (portugalského alebo cudzieho pôvodu), skupiny ľudí, združenia, obchodné spoločnosti alebo iné právnické osoby môžu podať sťažnosť v súvislosti s konaním a opomenutím, ktoré sa považujú za nezákonné, v konkrétnych sťažnostiach týkajúcich sa porušení základných práv občanov pracovníkmi orgánov pod vedením MAI. Tieto porušenia zahŕňajú: prieťahy v poskytovaní verejných služieb, nekvalitné služby, nevhodné správanie zamestnancov verejných služieb alebo iných zamestnancov v pôsobnosti MAI, zlé podmienky v priestoroch a vo všeobecnosti nezrovnalosti alebo nedostatky vo fungovaní služieb.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti je možné podať bez akýchkoľvek osobitných formalít nasledujúcimi spôsobmi: štandardnou poštou, osobne, e-mailom alebo použitím elektronického [formulára sťažnosti](#).

V sťažnosti by mal byť uvedený podrobný opis zaznamenatej situácie, totožnosť zodpovednej osoby, určenie presného dátumu a miesta (ulice a čísla dverí, okrsku a obce) a ak je to možné, priložená mapa polohy zaznamenatej situácie.

Ak nie je možné predložiť v čase podania hlásenia dôkaz o incidente, dôkaz sa musí predložiť ihneď, ako to bude možné.

IGAI zabezpečí, aby sa všetky sťažnosti v jeho pôsobnosti riadne preskúmali a aby všetci identifikovaní sťažovatelia dostali odpovede na ich vyhlásenia. Informácie o stave prípadu môžu byť vyžiadané od IGAI na

základe uvedenia čísla prípadu.

Anonymné sťažnosti sa budú analyzovať iba vtedy, ak sa vyhlásenia v nich považujú za zrozumiteľné a podrobné.

Generálny inšpektorát vzdelávania a vedy (*Inspeção-Geral da Educação e Ciência - IGEC*)

IGEC monitoruje zákonnosť a správnosť úkonov vykonávaných orgánmi, útvarmi a agentúrami ministerstva školstva alebo pod vedením príslušného člena vlády. Vykonáva takisto monitorovanie, audit a dozor nad fungovaním systému vzdelávania v predškolskom a školskom vzdelávaní (primárnom, sekundárnom a vysokoškolskom). Do jeho pôsobnosti patria špeciálne formy vzdelávania, mimoškolské vzdelávanie, veda a technológia a orgány, útvary a agentúry ministerstva.

Ombudsman IGEC chráni, obhajuje a presadzuje zákonné práva a záujmy občanov a objektívnosť a spravodlivosť vzdelávacieho systému. Jeho činnosť zahŕňa analyzovanie a vybavovanie sťažností od užívateľov a zástupcov vzdelávacieho systému a môže viesť k vyšetrovaniu alebo disciplinárnemu konaniu.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti sa môžu podávať poštou, faxom alebo e-mailom (igec@igec.mec.pt). Pred podaním sťažnosti IGEC by mali užívatelia a zástupcovia vzdelávacieho systému, kedykoľvek to bude možné, vysvetliť situáciu príslušným orgánom školského zoskupenia/nezoskupenej školy, inštitúcii vysokoškolského vzdelávania alebo orgánu/službe.

Činnosti ombudsmana vykonávajú územné oblastné inšpekcie IGEC, ktoré sú zodpovedné za posúdenie sťažností predložených používateľmi a zástupcami vzdelávacieho systému a za určenie postupu, ktorý sa považuje za najvhodnejší na vybavovanie sťažností. Inšpekcie môžu takisto vykonávať predbežné vyšetrovanie, ktoré smeruje hlavne k rýchlemu a efektívnemu vymedzeniu predmetu sťažnosti a stanoveniu dôvodu sťažnosti. Ak sa takéto sťažnosti týkajú záležitostí spadajúcich do kompetencie vedúceho školského zoskupenia/nezoskupenej školy, rektora/predseda/riaditeľa inštitúcie vysokoškolského vzdelávania alebo generálneho riaditeľa škôl prostredníctvom zástupcov regionálneho školstva, sťažnosti sa postúpia priamo na nich. Sťažnosti týkajúce sa vzdelávania/vedeckých orgánov/služieb analyzuje priamo IGEC po vypočutí zúčastnených strán.

Sťažnosti prijaté v hlavných sídlach IGEC sa zasielajú oblastným územným inšpekciám na stanovenie najvhodnejšieho postupu.

Riaditelia školských zoskupení/nezoskupených škôl a rektor/predseda/riadiťel inštitúcie vysokoškolského vzdelávania majú disciplinárnu právomoc nad pedagogickými a nepedagogickými zamestnancami a študentmi. Na druhej strane generálny riadiťel škôl má prostredníctvom zástupcov regionálneho školstva disciplinárnu právomoc nad správnym a riadiacim orgánom školských zoskupení/nezoskupených škôl.

Ak však inšpekcia preukáže, že došlo k disciplinárnym priestupkom, generálny inšpektor má právomoc začať príslušné disciplinárne konanie.

Sťažnosti prijaté v hlavných sídlach alebo v oblastných územných inšpekciách týkajúce sa fungovania ostatných odvetví správy a/alebo činnosti súkromných subjektov, ktoré nespádajú pod vedenie ministerstva školstva a vedy, sa postúpia príslušným ústredným, regionálnym alebo miestnym službám verejnej správy a oznámi sa to zainteresovaným stranám.

Generálny inšpektorát činností zdravotnej starostlivosti (*Inspeção-Geral das Atividades em Saúde - IGAS*)

Generálny inšpektorát činností zdravotnej starostlivosti je ústredná služba pod priamou štátnou správou, ktorej úlohou je zabezpečiť dodržiavanie právnych predpisov a vysokú technickú úroveň výkonnosti vo všetkých oblastiach poskytovania zdravotnej starostlivosti orgánmi ministerstva zdravotníctva, ako aj orgánmi pod jeho vedením a orgánmi verejného, súkromného alebo sociálneho sektora.

Akékoľvek nezrovnalosti alebo nedostatky vo fungovaní služieb možno oznámiť IGAS, ako napr.: konania a opomenutia, ktoré sú považované za nezákonné, zneužitie peňazí alebo verejných financií, podvod alebo korupcia, prekážky alebo nerovnosti v prístupe k zdravotnej starostlivosti u konkrétneho poskytovateľa alebo

zariadenia, pochybenie zo strany zamestnancov alebo odborníkov v oblasti zdravotnej starostlivosti atď.

Ak oznámená skutočnosť nespadá do právomoci IGAS, vyhlásenia alebo sťažnosti od riadne identifikovaných orgánov sa postúpia príslušnému orgánu.

Spracovanie sťažnosti:

Každá osoba (portugalského alebo cudzieho pôvodu), skupiny ľudí, združenia, spoločnosti alebo iné právnické osoby môžu podať svoje sťažnosti poštou alebo e-mailom.

Sťažnosti/vyhlásenia sa môžu podať kedykoľvek a musia byť úplné a odôvodnené, ak je to možné, s uvedením podrobných informácií o dotknutej osobe alebo príslušnej organizácii, skutočnostiach, dátumoch a miestach, kde došlo ku skutočnostiam, totožnosti osoby (meno a kontaktné údaje) a informácií o tom, či bola sťažnosť/vyhlásenie podaná/podané inému orgánu.

IGAS analyzuje sťažnosti/vyhlásenia, v ktorých sa čas, spôsob a miesto skutočností alebo konaní, ich predkladatelia a potenciálna zodpovednosť považujú za zrozumiteľné a podrobné.

Sťažnosti/vyhlásenia môžu viesť ku kontrole alebo objasneniu v súlade s nariadením o kontrole IGAS. V prípade kontrolných postupov sa vždy dodržiava zásada kontradiktórneho konania. To umožňuje vypočúť zainteresované strany s výnimkou prípadov ustanovených zákonom, t. j. prípadov, v ktorých môže byť vyšetrovanie v trestnom konaní a dokazovanie objektívne obmedzené.

Riadne identifikované zainteresované strany sú informované o výsledku zásahu IGAS.

Zdravotnícky regulačný úrad (*Entidade Reguladora da Saúde - ERS*)

Zdravotnícky regulačný úrad (ERS) je nezávislý verejný orgán, ktorého úlohou je regulovať činnosť zdravotníckych zariadení okrem lekární, t. j. všetkých zdravotníckych zariadení verejného, súkromného a sociálneho sektora, ktoré slúžia verejnosti v kontinentálnom Portugalsku.

Úloha regulácie a dozoru nad poskytovateľmi zahŕňa: vybavovanie sťažností od užívateľov, poskytovateľov a inštitúcií; vykonávanie inšpekcií a auditov zariadení poskytovateľov zdravotnej starostlivosti; vyšetrovanie situácií, ktoré môžu ohroziť práva užívateľov; vedenie priestupkových konaní a uloženie sankcií; vydávanie pokynov, odporúčaní a stanovísk; uskutočňovanie štúdií o organizácii zdravotného systému.

Sťažnosti, ktoré patria do pôsobnosti ERS, sa týkajú:

- prístupu k zdravotnej starostlivosti,
- diskriminácie,
- kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti,
- kvality administratívnej pomoci,
- práv užívateľov,
- zobrazenia čakacích lehôt,
- čakacích lehôt pre plánované činnosti,
- finančných záležitostí,
- právnych záležitostí,
- kvalita zariadení.

Spracovanie sťažnosti:

Užívatelia zdravotníckych služieb môžu podať sťažnosť prostredníctvom knihy sťažností, ktorá musí byť sprístupnená v zariadeniach, v ktorých sa poskytuje služba vo verejnom záujme alebo priamo spoločnosti alebo poskytovateľovi/dodávateľovi služieb po udalosti.

Vyhlásenie sa môže podať aj priamo ERS poštou, telefonicky, osobne alebo prostredníctvom online knihy sťažností, ktorá je k dispozícii na [portáli ERS](#). ERS vybavuje sťažnosti podané prostredníctvom online knihy sťažností presne tak isto, ako vybavuje sťažnosti z tradičných kníh sťažností dostupných v priestoroch poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Ak sťažovateľ napísal svoje vyhlásenie do knihy sťažností, ktorá je k dispozícii v priestoroch poskytovateľa, môže ERS poslať kópiu vyhlásenia, ktoré mu malo byť doručené v čase podania sťažnosti (modrý hárok). Poskytovateľ má lehotu 10 pracovných dní na zaslanie sťažnosti ERS.

Ak užívateľ adresuje svoje vyhlásenie priamo poskytovateľovi zaslaním formálneho listu (poštou), faxom alebo e-mailom, môže zaslať kópiu originálu ERS.

Po prijatí sťažnosti ERS požiada sťažovateľa, aby podal akékoľvek vyhlásenia, ktoré považuje za relevantné. V závislosti od obsahu sťažnosti a podaného vyhlásenia ERS podnikne také kroky, ktoré považuje za vhodné v súlade s právomocami, ktoré mu boli zverené zákonom. Ak sťažnosť nie je riadne identifikovaná alebo dostatočne zrozumiteľná, sťažnosť sa odloží. Ak sťažnosť nespadá do pôsobnosti úradu, ERS informuje sťažovateľa o orgáne, ktorý je zodpovedný za vybavenie sťažnosti a zodpovedajúcim spôsobom mu sťažnosť postúpi.

Generálny inšpektorát ministerstva práce, solidarity a sociálneho zabezpečenia (*Inspecção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social* – IGMTSSS)

IGMTSSS je služba pod priamou štátnou správou a je súčasťou ministerstva práce, solidarity a sociálneho zabezpečenia (*Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social* – MTSSS). Dohliada na služby a orgány MTSSS alebo na tie, ktoré sú pod vedením príslušného ministra.

IGMTSSS posudzuje právny a regulačný súlad aktov útvarov a orgánov ministerstva alebo tých, ktoré sú pod vedením príslušného ministra a hodnotí ich činnosť a riadenie prostredníctvom inšpekcii a auditov. Hodnotí kvalitu služieb poskytovaných občanom a odporúča zmeny a opatrenia na nápravu nedostatkov a zistených nezrovnalostí.

Sťažnosti alebo hlásenia incidentov týkajúce sa porušení, ktorých sa dopustili orgány pod vedením ministerstva vrátane inštitúcií patriacich do *Santa Casa da Misericórdia* (Svätý dom milosrdenstva) a súkromných inštitúcií sociálnej solidarity, môže riešiť inšpektorát.

Spracovanie sťažnosti:

Sťažnosti je možné podávať poštou, e-mailom alebo prostredníctvom [elektronického formulára](#), ktorý sa nachádza na webovom sídle. Okrem určenia predmetu sťažnosti a času skutkových okolností by mala sťažnosť obsahovať stručný a jasný opis udalostí, ktoré viedli k podaniu sťažnosti.

Úrad pre bezpečnosť potravín a hospodárstva (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica* – ASAE)

ASAE je vnútroštátny správny orgán, ktorý sa špecializuje na potravinovú bezpečnosť a hospodárske monitorovanie. Je zodpovedný za posudzovanie a oznamovanie rizík v potravinovom reťazci a za reguláciu hospodárskych činností v potravinárskom a nepotravinárskom sektore prostredníctvom monitorovania dodržiavania príslušných regulačných právnych predpisov.

Všetci dodávatelia tovarov alebo poskytovatelia služieb, ktorí vykonávajú svoju činnosť v pevnom, trvalom fyzickom zariadení, ktorí majú priamy kontakt s verejnosťou a ktorí poskytujú tovary alebo služby v Portugalsku, sú povinní mať k dispozícii knihu sťažností.

Spracovanie sťažnosti:

Ak zákazník nie je úplne spokojný s poskytovaním služby alebo kúpou produktu, môže si vyžiadať knihu sťažností, v ktorej vysvetlí dôvod svojej nespokojnosti. Poskytovatelia služieb musia zaslať originálne formuláre sťažnosti ASAE do 10 pracovných dní.

Protiprávne činy je možné oznámiť aj prostredníctvom [formulára sťažnosti](#) dostupného na webovom sídle ASAE a môžu sa týkať priestupkov alebo trestných vecí v pôsobnosti tohto orgánu.

Ak oznámený protiprávny úkon nespadá do pôsobnosti ASAE, sťažnosť postúpi príslušnému orgánu.

Sťažnosť musí byť vypracovaná uceleným a odôvodneným spôsobom, pričom vždy, keď je to možné, uvedú sa v

nej podrobné informácie o skutočnostiach a príslušnom orgáne, mieste, kde nastali skutočnosti (adresa a/alebo iné referenčné body), dôvody sťažnosti a ďalšie relevantné veci. Ak je správa podaná anonymne, ďalšie informácie nie je možné poskytnúť neskôr.

Po obdržaní sťažnosti alebo akéhokoľvek príslušného vyhlásenia, ASAE začne vhodný postup v prípade, že skutočnosti uvedené v sťažnosti naznačujú spáchanie priestupku uvedeného v platných osobitných pravidlách. V opačnom prípade ASAE oznámi dodávateľovi tovaru alebo služby, aby do 10 pracovných dní k tomu podal vyjadrenie, ktoré považuje za vhodné.

Po analýze obsahu vyhlásení a odôvodnenosti sťažnosti môže ASAE zaslať sťažnosť inému orgánu s právomocou k predmetu sťažnosti alebo navrhnúť, aby bola sťažnosť uzavretá, ak neexistuje odôvodnenie konania.

Ak analýza skutočností uvedených v sťažnosti vedie k súdnemu sporu a po prijatí všetkých potrebných krokov na vyriešenie situácie ASAE písomne informuje sťažovateľa (ak bol riadne identifikovaný) o postupoch a opatreniach, ktoré boli alebo budú prijaté na základe sťažnosti.

Iné orgány

Inštitút sociálneho zabezpečenia (*Instituto de Segurança Social, I.P.* – ISS)

Inštitút sociálneho zabezpečenia I. P. je verejná inštitúcia s osobitným postavením podľa zákona. Je pod nepriamou správou štátu a má administratívnu a finančnú samostatnosť a svoj vlastný majetok.

Je zodpovedný za zabezpečenie poskytovania právnej ochrany. Právna ochrana je právo osôb a neziskových subjektov, ktoré nie sú schopné zaplatiť náklady spojené so súdnym konaním v prípade prepustenia, rozvodu, vystahovania, zaistenia a pod., alebo s mimosúdnym konaním v prípade rozvodu na základe vzájomnej dohody.

Právna ochrana zahŕňa:

Právne poradenstvo – konzultácie s advokátom pre technické objasnenie týkajúce sa práva uplatniteľného na konkrétne otázky alebo prípady, v ktorých legitímne osobné záujmy alebo práva sú porušené alebo im hrozí porušenie (nevzťahuje sa na neziskové subjekty).

Právnu pomoc – pridelenie advokáta a zaplatenie jeho odmeny alebo zaplatenie poplatkov právneho poradcu vymenovaného súdom (*defensor officioso* – pomenovanie advokáta v prípade obžalovaného v trestnom alebo priestupkovom konaní), oslobodenie od trov konania alebo možnosť platenia v splátkach a pridelenie súdneho exekútora (súdny zriadenec vždy vykonáva povinnosti súdneho exekútora).

Právo na právnu ochranu majú:

- Portugalskí občania a občania Európskej únie.
- Cudzinci a osoby bez štátnej príslušnosti s platným povolením na pobyt v členskom štáte Európskej únie.
- Cudzinci bez platného povolenia na pobyt v členskom štáte Európskej únie – ak zákony ich krajín pôvodu poskytujú rovnaké právo portugalským občanom.
- Osoby, ktoré žijú alebo majú trvalé bydlisko v inom členskom štáte Európskej únie ako je členský štát, v ktorom sa má konanie konať (cezhraničné spory).
- Neziskové právnické osoby – majú právo na právnu pomoc vo forme oslobodenia od právnych poplatkov a iných procesných nákladov, pridelenie advokáta a zaplatenie odmeny pre advokáta, zaplatenie súdom vymenovaného právneho poradcu a pridelenie súdneho exekútora.

Všetky uvedené osoby musia preukázať, že nie sú schopné znášať náklady spojené so súdnym sporom, najatím advokáta atď.

Podľa portugalského práva ľudia, ktorí na základe príjmu, majetku a priebežných výdavkov svojej domácnosti nemôžu z objektívnych dôvodov zaplatiť trovy konania, sa považujú za osoby, ktoré trpia finančnými ťažkosťami.

Formuláre žiadostí o poskytnutie právnej pomoci možno získať bezplatne v akejkoľvek kancelárii služieb zákazníkom sociálneho zabezpečenia alebo v [elektronickej forme](#) na webovom sídle sociálneho zabezpečenia.

Žiadosť sa môže doručiť osobne alebo poslať poštou do ktorejkoľvek pobočky kancelárie služieb zákazníkom

sociálneho zabezpečenia (priložte všetky potrebné dokumenty).

Nárok na právnu ochranu si môžete skontrolovať prostredníctvom simulátora právnej ochrany, ktorý je k dispozícii v pravom stĺpci na nasledujúcom webovom sídle:

<http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-proteccao-juridica>

Ďalšie informácie nájdete na stránke [Právna pomoc](#).

Komisia na ochranu obetí trestnej činnosti (*Comissão para a Proteção das Vítimas de Crimes*)

Komisia na ochranu obetí trestnej činnosti je orgán ministerstva spravodlivosti zodpovedný za prijímanie, analyzovanie a rozhodovanie o nárokoch na odškodnenie od štátu pre obeť násilných trestných činov a obeť domáceho násillia.

Povinnosť zaplatiť náhradu prináleží osobe, ktorá spáchala trestný čin, avšak v niektorých prípadoch môže štát predčasne vyplatiť náhradu, ak páchateľ nie je schopný zaplatiť alebo nie je možné získať náhradu škody v primeranom časovom rámci a škoda spôsobila značné narušenie životnej úrovne obeť a kvality života.

Nárok na odškodnenie sa môže podať až do jedného roka odo dňa spáchania trestného činu alebo v prípade trestného konania až do jedného roka odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Obete, ktoré boli v čase spáchania trestného činu maloletými osobami, môžu predložiť nárok až do jedného roka po dosiahnutí plnoletosti alebo emancipovaní.

Nárok musí byť uplatnený na príslušnom formulári, ktorý je k dispozícii v priestoroch komisie alebo na úradoch na podporu obeť v APAV (Portugalské združenie na podporu obeť - *Associação Portuguesa de Apoio à Vítima*). [Formulár sťažnosti](#) je k dispozícii aj na webovom sídle komisie.

Nárok je oslobodený od platenia akýchkoľvek nákladov alebo výdavkov zo strany obeť a dokumenty a potvrdenia potrebné k nároku možno tiež získať bezplatne.

Ak bol trestný čin spáchaný na území iného členského štátu Európskej únie, nárok na náhradu škody, ktorú zaplatí štát, môže byť predložený komisii na ochranu obeť trestných činov, ak navrhovateľov obvyklý pobyt je v Portugalsku.

■ Posledná aktualizácia: 05/02/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.